

Załącznik nr 5 Streszczenie

Raport jest podsumowaniem badania pn. „Ewaluacja ex-ante Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020” zrealizowanego przez ASM Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o. na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze.

Zakresem analiz zostały objęte, m.in. ocena przesłanek interwencji, weryfikacja jej logiki oraz form wsparcia (również z punktu widzenia zaproponowanych wskaźników), ocena spójności wewnętrznej i zewnętrznej, a także zastosowanych w Programie rozwiązań wdrożeniowych.

Wnioski przedstawione w niniejszym Raporcie są wynikiem prac własnych zespołu badawczego.

Syntetyczna ocena Programu

Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 został skonstruowany poprawnie, z zachowaniem standardów dla tego typu dokumentów. W wyniku badania zaproponowano kilka rekomendacji porządkujących dokument oraz mających zasadność na etapie wdrożeniowym.

Zadbano o rzetelną diagnozę społeczno-ekonomiczną regionu, priorytetyzację problemów, dobór form wsparcia oraz założono realne rezultaty i produkty interwencji (mierzone prawidłowo skwantyfikowanymi wskaźnikami).

Dokument jest spójny z najważniejszymi politykami oraz strategiami na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym. Szczególny nacisk położono na zgodność z m.in.:

- **„Strategią Europa 2020”,**
- **„Wspólnymi Ramami Strategicznymi 2014-2020”,**
- **„Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006”,**
- **„Umową Partnerstwa”,**
- **„Strategią UE dla rozwoju Morza Bałtyckiego”,**

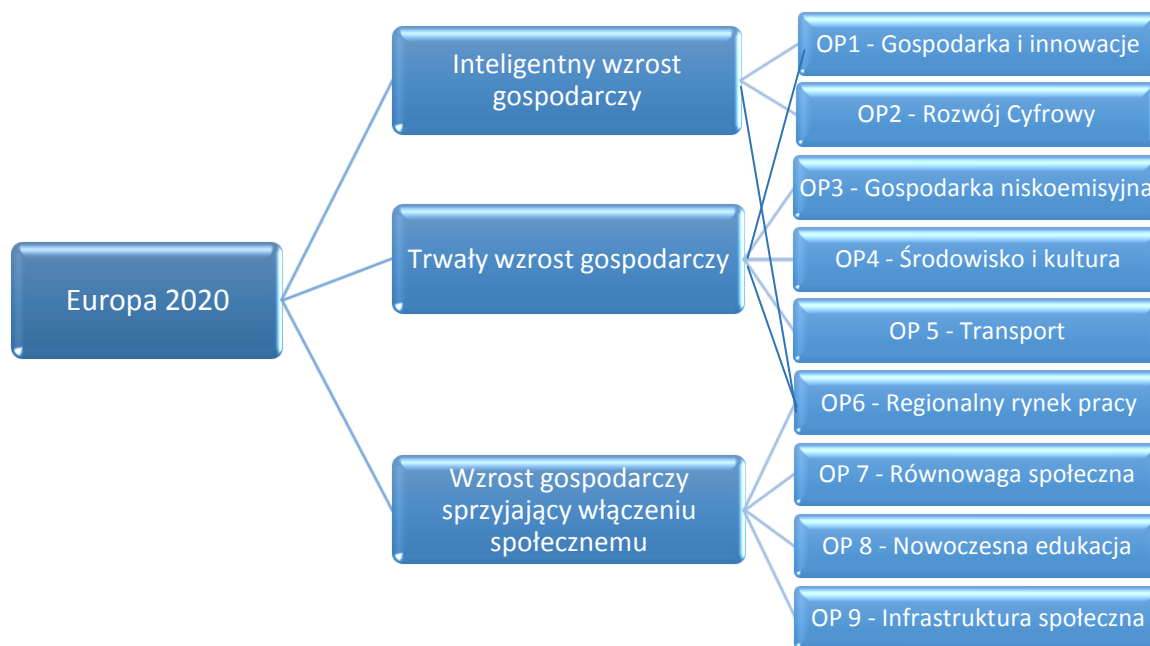
- **Oraz innymi dokumentami strategicznymi zarówno na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym.**

Cele Strategii Europa 2020 znajdują swe odzwierciedlenie w Programie poprzez koncentrację na obszarach takich, jak: rozwój gospodarki opartej na wiedzy; przedsięwzięcia na rzecz rozwoju zrównoważonego, w szczególności: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku oraz konkurencyjnej, rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną oraz terytorialną.

Program jest spójny z flagowymi dokumentami „Strategii Europa 2020”, które zostały stworzone dla osiągnięcia jej trzech głównych celów:

- **Cel Inteligentny wzrost gospodarczy. Strategie dla celu:**
 - Europejska agenda cyfrowa
 - Unia innowacji
 - Mobilna młodzież
- **Cel. Trwały wzrost gospodarczy. Strategie dla celu:**
 - Europa efektywnie korzystająca z zasobów
 - Polityka przemysłowa w erze globalizacji
- **Cel. Wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu. Strategie dla celu:**
 - Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia
 - Europejski program walki z ubóstwem

Schemat 1 Graficzne przedstawienie wkładu RPO-L2020 w realizację celów unijnej strategii Europa 2020

RPO-L2020 realizuje cele zawarte we Wspólnych Ramach Strategicznych poprzez zaprogramowanie działań wspierających rozwój przedsiębiorstw, innowacyjność, dostępność technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także inwestycje infrastrukturalne.

Zaproponowana logika interwencji jest całkowicie spójna z koncentracją tematyczną Umowy Partnerstwa poprzez uwzględnienie w treści Programu wszystkich jej założeń, tj., zwiększenie konkurencyjności gospodarki, poprawę spójności społecznej i terytorialnej, podnoszenie sprawności i efektywności państwa

RPO-L 2020 odwołuje się do celów strategii krajowych oraz regionalnych, tj. do:

- „Strategii Rozwoju Kraju 2020”,
- „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020”,
- „Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki: Dynamiczna Polska 2020”,
- „Programem Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020”,
- „Polityki Energetycznej Polski do roku 2030”,
- „Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020”,
- „Lubuskiej Regionalnej Strategii Innowacji”,
- „Strategii Rozwoju Energetyki Województwa Lubuskiego”,
- „Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020 (projekt)”,
- „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2014-2020 (projekt)”,
- „Lubuskiej Strategii Zatrudnienia na lata 2011-2020”,
- „Strategii Rozwoju Kultury Województwa Lubuskiego”,

- „Strategii Rozwoju Transportu Województwa Lubuskiego do roku 2015”,
- „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2012-2017 z perspektywą do 2020 roku”,
- „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku”.

Program uwzględnia oraz przyczynia się do realizacji zagadnień w ramach polityk horyzontalnych – realizuje zasadę równości szans płci, niedyskryminacji, w szczególności w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz zrównoważonego rozwoju.

Układ instytucjonalny, w tym zasoby ludzkie, jakimi dysponują realizatorzy jest wystarczający, aby umożliwić prawidłową realizację Programu.

Założenia Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 umożliwiają skuteczną oraz efektywną realizację procesów monitorowania i ewaluacji.

Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 spełnił wymogi wszystkich kryteriów, za pomocą których był oceniany, tj. trafności, spójności, efektywności, skuteczności oraz użyteczności. Poniżej przedstawiono główne wnioski z badania:

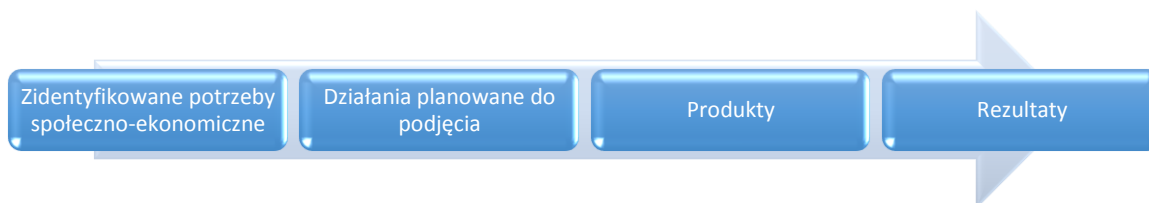
Ocena trafności założeń RPO-L2020

Założenia RPO-L2020 zostały ocenione jako trafne: Program odpowiada na zdiagnozowane potrzeby społeczno-ekonomiczne, a zaproponowana logika interwencji powinna umożliwić realizację założonych celów rozwojowych.

Diagnoza społeczno-gospodarcza Programu uwzględnia analizę obecnych trendów społeczno – gospodarczych, opiera się na aktualnych danych.

RPO-L2020 proponuje działania będące adekwatną odpowiedzią na zidentyfikowane problemy oraz potrzeby w regionie, proponując spójny system interwencji w regionie, w którym wyodrębnionym problemom odpowiadają działania mające na celu zmianę sytuacji, czego efektem będzie wytworzenie założonych produktów i rezultatów.

Schemat 2 Logika oferowanego wsparcia w danym obszarze

Koncentracja tematyczna w Programie jest całkowicie uzasadniona – bazuje na diagnozie społeczno-gospodarczej, proponuje właściwą priorytetyzację potrzeb wybranych do zaspokojenia w ramach interwencji, jeśli idzie o ich wagę dla regionu oraz poziom dotychczasowej realizacji.

W Programie zidentyfikowano najważniejsze problemy oraz wyzwania dla zrównoważonego rozwoju, równości szans płci i niedyskryminacji, jak również zasady partnerstwa, czy wielopoziomowego systemu zarządzania.

Pomiar osiągnięcia celów określonych dla RPO-L2020 będzie możliwy dzięki właściwie dobranych wskaźnikom o zrozumiałej definicji, pozwalającej na jednoznaczną interpretację. Zaproponowany zestaw wskaźników umożliwi pozyskiwanie adekwatnych informacji dot. realizacji Programu.

Analiza wsparcia oferowanego w ramach EFS/EFRR w perspektywie finansowej 2007-2013 pokazała, iż w większości było ono odpowiednio dopasowane do faktycznych problemów społeczno-gospodarczych regionu, zaś wskaźniki realizacji dostarczały wiarygodnych informacji na temat postępu rzeczowego i finansowego.

Ocena spójności założeń

Przeprowadzona ewaluacja pozwala na stwierdzenie, iż RPO-L2020 jest spójny wewnętrznie oraz zewnętrznie.

Spójność wewnętrzna Programu przejawia się w trafnym dobraniu działań, form wsparcia do wyodrębnionych Osi Priorytetowych oraz na wyższym poziomie do celów całego Programu. Jednocześnie efekty wsparcia będą mierzone za pomocą wskaźników produktu i rezultatu tworzących w obrębie Programu spójną, logiczną całość.

RPO-L2020 jest spójny z innymi dokumentami i strategiami z poziomu unijnego, krajowego oraz regionalnego (w szczególności ze strategią Europa 2020, Wspólnymi Ramami Strategicznymi, Umową Partnerstwa) oraz politykami horyzontalnymi.

Ocena prognozowanej efektywności RPO-L2020

Prognozowana efektywność RPO-L2020 została oceniona pozytywnie, zarówno jeśli chodzi o relację pomiędzy zasobami finansowymi, jak i pomiędzy zasobami ludzkimi a planowanymi do osiągnięcia rezultatami. Zwrócono uwagę na OP PT, w której przewidziano minimalną alokację niezbędną do realizacji zadań w jej ramach. Rekomendowano monitorowanie wykorzystania alokacji.

Analizując wielkość nakładów finansowych do potrzeb zdiagnozowanych w Programie należy uznać, iż jest prawidłowo oszacowana. W regionie, w wielu obszarach potrzeby są zdecydowanie większe, niż możliwości wsparcia ze strony Programu, jednakże do realizacji zostały wybrane te zagadnienia, które mają kluczowe znaczenie dla Lubuskiego oraz przyniosą najbardziej korzystne efekty dla województwa w długiej perspektywie czasowej.

Zasoby ludzkie oraz administracyjne, jakimi w tej chwili dysponuje IZ oraz IP są adekwatne do zadań związanych z realizacją Programu. Refleksyjne podejście do doświadczeń poprzedniego okresu programowania pozwoli na sprawną realizację zadań stojących przed zaangażowanymi instytucjami.

Ocena prognozowanej skuteczności RPO-L2020

Gruntowna analiza społeczno – gospodarcza oraz wykorzystanie doświadczeń z poprzedniego okresu programowania, a także zaangażowanie ekspertów w proces tworzenia Programu pozwalają stwierdzić, iż cele RPO-L2020 prawdopodobnie zostaną osiągnięte.

Zaproponowane wskaźniki produktu i rezultatu służące do pomiaru stopnia realizacji są właściwie dobrane oraz skwantyfikowane, ich osiągnięcie jest wysoce prawdopodobne.

Zaproponowany system monitorowania powinien umożliwiać bieżącą analizę osiągniętych wskaźników oraz pozwalać na pozyskiwanie realnych oraz aktualnych danych. Nie bez znaczenia pozostają doświadczenia z poprzedniego okresu realizacji, których zastosowanie w Programie pozwoli na uelastycznienie systemu oraz uniknięcie problemów, jakie pojawiały się w perspektywie finansowej UE na lata 2007-2013.

W ramach interwencji zdiagnozowano katalog ryzyk, które mogą powodować trudności w osiąganiu celów Programu. Bieżąca analiza sytuacji regionu oraz refleksyjne korzystanie z systemu monitoringu pozwoli na wczesne identyfikowanie, zapobieganie i neutralizowanie pojawiających się zagrożeń.

Ocena prognozowanej użyteczności RPO-L2020

Interwencja powinna pozytywnie wpłynąć na te obszary problemowe, do których będzie adresowana. Nie odnotowano negatywnych efektów oddziaływania Programu, które mogą wystąpić w trakcie jego realizacji.

Analiza dotychczasowych efektów perspektywy finansowej 2007-2013 obrazuje, iż Fundusze Unijne są kierowane głównie na rozwiązywanie problemów, zmianę sytuacji w tych obszarach, w których zmiana przyniesie długofalowy efekt oraz pozytywnie wpłynie na sfery z nią powiązane, m.in.: działania nakierowane na aktywizację zawodową, promowanie postaw przedsiębiorczych, rozwiązywanie problemów związanych z ubóstwem i wykluczeniem społecznym wpływać powinny na, m.in. wzrost PKB, zmniejszenie bezrobocia, poziom konsumpcji. Pozytywny wpływ działań należy odnotować także w zakresie poprawy stanu infrastruktury komunalnej, drogowej, kolejowej. Program przyczynił się do wzrostu konkurencyjności gospodarczej regionu oraz rozwoju i promocji działań innowacyjnych.